

корпорації, а також емітованих нею цінних паперів. За критерієм якості виокремлюють наступні типи акцій: акції з «блакитними корінцями»; дохідні акції; акції зростання; циклічні акції; захищені акції; спекулятивні акції.

Таким чином, об'єктивна оцінка інвестиційної привабливості корпоративних цінних паперів як емітентом, так і інвестором, є однією з підстав для прийняття обґрунтованих фінансово-інвестиційних рішень та зростання фінансових інвестицій в економіку України.

Інформаційні джерела:

1. Про акціонерні товариства: Закон України : [від 27.07.2022 р. № 2465-IX]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>

2. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

3. Аналітичні дані щодо розвитку фондового ринку. Інформаційні довідки щодо ринків капіталу України протягом 2014-2023 pp. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/news/insights/>

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Близнюк О.П., канд. екон. наук, доц.

Дудка В.В., здоб. вищої освіти

Державний біотехнологічний університет

Джерелом усієї сукупності ризиків, що формуються в результаті здійснення операційної, інвестиційної та фінансової діяльності суб'єктів господарювання, є будь-яке управлінське фінансове рішення щодо тієї чи іншої господарської операції, яка здійснюється в рамках основних напрямів діяльності підприємства.

До фінансових ризиків можна віднести такі їх найбільш розповсюджені види: інвестиційний, кредитний, депозитний, податковий, відсотковий, курсовий, валютний, інфляційний, структурний, ризик упущеної фінансової вигоди, ризик ліквідності, платоспроможності, кредитоспроможності та інші.

Сукупний ризик діяльності підприємства складається із системи окремих видів ризиків: операційний ризик, формування якого притаманне господарським операціям, які реалізуються в межах операційної діяльності; інвестиційний ризик, формування якого притаманне господарським операціям, які реалізуються в межах інвестиційної діяльності; фінансовий ризик, формування якого притаманне господарським операціям, які реалізуються в межах фінансової діяльності підприємства.

Ризики, що виникають в у фінансово-господарській діяльності підприємства, у тому числі, в інвестиційній діяльності, визначають необхідність формування адекватної моделі управління такими ризиками – цілісної фінансової системи, спрямованої на виявлення, ідентифікацію, оцінку та нейтралізацію операційних, інвестиційних та фінансових ризиків.

Управління такими ризиками спрямоване насамперед на забезпечення стабільності фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання у просторі та часі, а також підтримання належного рівня його конкурентоспроможності у короткостроковій та довгостроковій перспективах.

Ризики, які супроводжують інвестиційну діяльність підприємств, відносяться до складних економічних категорій, яким властиві такі визначальні характеристики: отримання очікуваних доходів супроводжується вірогідними фінансово-економічними втратами капіталу і прибутку; ризики виникають на різних етапах життєвого циклу інвестиційних проектів; інвестиційні ризики мають імовірнісну природу; їм притаманна невизначеність наслідків впливу на кінцеві фінансові результати та ефективність інвестиційної діяльності; недетермінованість впливу позначається на рівнях дохідності та швидкості окупності введених в експлуатацію інвестиційних проектів; інвестиційним ризикам притаманна варіабельність оцінки їх рівня залежно від певного виду, форми, об'єкту, проекту інвестицій, яка залежить від тривалості інвестиційного циклу та впливу багаточисельних і різновекторних систематичних та несистематичних макро- та мікроекономічних та інших чинників (політичних, соціальних, правових, екологічних, технічних, інформаційних, маркетингових, безпекових), які знаходяться в постійній динаміці; інвестиційним ризикам притаманна суб'єктивність оцінки їх рівня та напряду впливу, незважаючи на об'єктивну їх природу як економічного явища, що визначається різним рівнем достовірності інформації, кваліфікації фінансово-інвестиційних менеджерів.

Розглянуті характеристики категорії інвестиційного ризику дозволяють визначити його як вірогідність виникнення несприятливих соціально-економічних, операційних, фінансових, технічних, екологічних та інших неочікуваних наслідків у формах втрати повністю або частково інвестиційних ресурсів, капіталу, доходу, прибутку, репутації тощо в ситуації невизначеності та варіативних умовах здійснення інвестиційної діяльності підприємства.

Таким чином, ризик є важливою та невід'ємною характеристикою інвестицій, яка є притаманною усім їх формам й видам. Ризик і дохідність інвестицій є взаємопов'язаними та взаємообумовленими. Носієм чинника ризику інвестиції виступають як джерело доходу у фінансово-господарській та інвестиційній діяльності підприємства. Здійснюючи інвестиції, інвестор завжди усвідомлено йде на ризик, пов'язаний з можливим зниженням або недоотриманням суми очікуваного інвестиційного доходу, а також можливою втратою (частковою чи повною) інвестиційного капіталу.

Виходячи з результатів комплексної оцінки інвестиційних ризиків на основі поєднання формалізованих (експертних оцінок) та неформалізованих (аналізу сценаріїв) методів, керівництво підприємства може прийняти обґрунтоване рішення щодо можливості реалізації в перспективному періоді альтернативних інвестиційних проектів за обраним сценарієм.

Аналіз сценаріїв – метод неформалізованого опису та оцінки рівня ризику інвестиційного проекту, який дає змогу оцінити вплив на кінцеві показники ефективності реалізації проекту одночасних змін кількох вихідних його параметрів, що генерують можливі проектні ризики. У практиці проектного

аналізу моделюються три сценарії здійснення реального інвестиційного проекту: найгірший (песимістичний); базовий (реалістичний); найкращий (оптимістичний) варіант розробки, реалізації та функціонування інвестиційного проекту. Залежно від прогнозованого сценарію розвитку інвестиційного проекту та оціненого рівня сукупного ризику, необхідно розробити заходи з нейтралізації та мінімізації інвестиційних ризиків. Внутрішній механізм нейтралізації інвестиційних ризиків включає систему методів мінімізації їх негативних наслідків та прийняття альтернативних управлінських рішень, які обирає підприємство залежно від зони оціненого рівня ймовірного ризику інвестиційного проекту, понесення можливих фінансових втрат та інших збитків в процесі його розробки, реалізації та експлуатації.

Таким чином, необхідно розробити адекватну для кожного підприємства стратегію управління інвестиційними ризиками, спрямовану на їх своєчасне виявлення, ідентифікацію, оцінку, диверсифікацію, нейтралізацію або уникнення.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ФІНТЕХ-ЕКОСИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПРОТИСТОЯННЯ ВИКЛИКАМ ВІЙНИ

Близиук О.П., канд. екон. наук, доц.

Іванюта М.О., здоб. PhD

Державний біотехнологічний університет

Ключовими ризиками для розвитку фінансової системи України в умовах воєнного стану є: низькі темпи відновлення економіки, внаслідок руйнації виробничого потенціалу, високого рівня безробіття, низького споживчого попиту, втрати трудового потенціалу; загострення кризових тенденцій в світовій економіці, зокрема в енергетичній сфері та на фінансових ринках; жорстка монетарна політика та звуження банківського кредитування бізнесу; скорочення програм державної підтримки економіки та падіння податкових доходів бюджету; погіршення фіскальної стійкості державних фінансів та висока вартість внутрішніх державних запозичень; можливі техногенні катастрофи.

Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року передбачає створення фінтех-екосистеми, яка задовольнятиме потреби споживачів, учасників ринку, держави, надавачів пов'язаних послуг тощо. Вона повинна бути конкурентною та цілісною, інвестиційно привабливою та прибутковою, технологічно та юридично захищеною, мати передове і зважене регулювання, технологічно відкритою і доступною, забезпечувати синергію та надавати рівні можливості всім стейкхолдерам; потужною та інноваційною, безпечною та інтегрованою в глобальну екосистему.

Місією даної стратегії є стимулювання розвитку інновацій на фінансовому ринку з метою появи якісних та доступних фінансових послуг, підсилення стартап-руху та ефективної конкуренції в інтересах захисту споживачів через